

Dzika przyroda w Europie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lutego 2009 r. w sprawie dzikiej przyrody w Europie (2008/2210(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa¹ („dyrektywa ptasia”),
 - uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory² („dyrektywa siedliskowa”),
 - uwzględniając ekologiczną sieć specjalnych obszarów ochrony Unii Europejskiej ustanowionych przez dwie powyższe dyrektywy, zwaną siecią „Natura 2000”,
 - uwzględniając wyniki dziewiątego posiedzenia konferencji stron (COP 9) Konwencji o różnorodności biologicznej,
 - uwzględniając sprawozdanie nr 3/2008 Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska (EEA) zatytułowane: „Europejskie lasy - warunki i zrównoważone wykorzystanie ekosystemu”,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A6-0478/2008),
- A. mając na uwadze, że skuteczna ochrona i w razie konieczności odbudowa ostatnich dzikich terenów Europy mają podstawowe znaczenie dla zatrzymania procesu utraty bioróżnorodności do roku 2010,
- B. mając na uwadze, że cel w postaci powstrzymania utraty bioróżnorodności do 2010 r. nie zostanie osiągnięty oraz że już odczuwalne stają się negatywne skutki społeczne i gospodarcze, które zrodziła utrata bioróżnorodności i usług ekosystemowych,
- C. mając na uwadze, że Unia Europejska powinna wykorzystać bieżące osiągnięcia takie jak Natura 2000 i rozwijać znacznie silniejsze, ambitne nowe ramy polityki w dziedzinie bioróżnorodności po roku 2010,
- D. mając na uwadze, że dyrektywa ptasia i dyrektywa siedliskowa zapewniają mocne i dające się wdrożyć w praktyce ramy ochrony przyrody, w tym obszarów dzikiej przyrody, przed szkodliwymi zmianami,
- E. mając na uwadze, że cele polityki bioróżnorodności Unii Europejskiej oraz dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej nadal nie są w zadowalającym stopniu włączone do

¹ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, s. 1.

² Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

sektorowych strategii politycznych, takich jak rolnictwo, rozwój regionalny, energia i transport,

- F. mając na uwadze, że wiele obszarów dzikich posiada bogate zasoby węgla, których ochrona jest istotna zarówno dla bioróżnorodności, jak i ochrony klimatu,
- G. mając na uwadze, że wpływ inwazyjnych gatunków obcych na bioróżnorodność stanowi szczególnie poważne zagrożenie dla terenów dzikich, gdzie wczesne wykrycie gatunków inwazyjnych może być niemożliwe, a znaczne szkody ekologiczne i gospodarcze mogą nastąpić przed podjęciem odpowiednich działań,

Określenie i lokalizacja

1. wzywa Komisję do zdefiniowania obszarów dzikiej przyrody; definicja powinna obejmować takie aspekty jak usługi ekosystemowe, wartość ochronna, zmiana klimatu i zrównoważone wykorzystanie;
2. wzywa Komisję do upoważnienia Europejskiej Agencji Środowiska i innych właściwych organów europejskich, żeby zlokalizowały ostatnie obszary dzikiej przyrody w Europie w celu oceny obecnego rozkładu, poziomu bioróżnorodności na różnych obszarach i obszaru występowania nietkniętych ludzką ręką obszarów, a także obszarów, na których działalność człowieka jest minimalna (w podziale na podstawowe typy siedlisk: dzikie obszary leśne, słodkowodne i morskie);
3. wzywa Komisję do zbadania wartości i korzyści ochrony dzikiej przyrody; analiza ta powinna w szczególności dotyczyć kwestii usług ekosystemowych, poziomu bioróżnorodności obszarów dzikiej przyrody, dostosowania do zmian klimatu i zrównoważonej turystyki przyrodniczej;

Rozwój obszarów dzikiej przyrody

4. wzywa Komisję do opracowania strategii UE w dziedzinie dzikiej przyrody, która będzie spójna z dyrektywą ptasią i siedliskową, przy zastosowaniu podejścia ekosystemowego, określeniu zagrożonych gatunków i siedlisk oraz wyznaczeniu priorytetów;
5. wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozwoju obszarów dzikiej przyrody; podkreśla potrzebę wygospodarowania specjalnych funduszy na zmniejszenie fragmentacji, ostrożne zarządzanie obszarami wtórnego zdziczenia, rozwój mechanizmów i programów kompensacyjnych, zwiększanie świadomości, budowanie zrozumienia i wprowadzanie koncepcji związanych z dziką przyrodą, takich jak rola swobodnych procesów naturalnych i składników strukturalnych, które wynikają z takich procesów, w monitoringu i pomiarze sprzyjającego stanu ochrony; jest zdania, że prace te należy wykonywać we współpracy z ludnością lokalną i innymi zaangażowanymi podmiotami;

Propagowanie

6. wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, zaangażowanymi podmiotami i ludnością lokalną w zakresie promowania wartości dzikiej przyrody;
7. wzywa państwa członkowskie do rozpoczęcia i wspierania kampanii informacyjnych, aby

zwiększać wiedzę obywateli na temat dzikiej przyrody i jej znaczenia oraz umacniać przekonanie, że ochrona bioróżnorodności może współgrać ze wzrostem gospodarczym i zatrudnieniem;

8. wzywa państwa członkowskie do wymiany doświadczeń i sprawdzonych wzorców na temat obszarów dzikiej przyrody dzięki zgromadzeniu głównych ekspertów europejskich, którzy zbadają koncepcję dzikiej przyrody w Unii Europejskiej, oraz do ujęcia dzikiej przyrody w unijnym planie działań;
9. w obliczu rzetelnie udokumentowanych szkód, jakie turystyka wyrządziła i wyrządza wielu najcenniejszym składnikom dziedzictwa przyrodniczego Europy, wzywa Komisję i państwa członkowskie, żeby zagwarantowały, że turystyka – nawet polegająca na wprowadzaniu turystów na teren siedlisk i życia dzikiej przyrody – będzie uprawiana z najwyższą ostrożnością, z pełnym wykorzystaniem doświadczenia zdobytego w Europie i poza nią, dotyczące sposobów minimalizacji wpływu takiej turystyki oraz w odpowiednim przypadku z odniesieniem do art. 6 dyrektywy siedliskowej; należy rozważyć opcje, w których obszary dzikiej przyrody w większej części mają zamknięty dostęp (poza dopuszczalnymi badaniami naukowymi), lecz na których ograniczona część jest otwarta dla zrównoważonej turystyki o wysokiej jakości, opartej na doświadczeniu dzikiej przyrody i lokalnych społecznościach czerpiących z niej gospodarcze korzyści;

Lepsza ochrona

10. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na skuteczną ochronę obszarów dzikiej przyrody;
11. wzywa Komisję, żeby niezwłocznie wykrywała zagrożenia dla obszarów dzikiej przyrody;
12. wzywa Komisję, żeby opracowała odpowiednie zalecenia, które zapewnią państwom członkowskim pomoc w zakresie najlepszych sposobów ochrony siedlisk przyrodniczych;
13. domaga się od Komisji i państw członkowskich lepszej ochrony obszarów dzikich poprzez wdrożenie dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej, ramowej dyrektywy wodnej¹ i dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej² w bardziej wydajny i spójny sposób, wykorzystując zwiększone środki finansowe, tak aby zapobiec zniszczeniu tych obszarów na skutek szkodliwych, niezrównoważonych zmian;
14. z zadowoleniem przyjmuje przegląd dyrektywy ptasiej i siedliskowej w celu dostosowania ich w razie potrzeby do lepszej ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk;
15. wzywa Komisję, żeby zaakceptowała inicjatywę Wild Europe – partnerstwo niektórych organizacji ochrony przyrody, a wśród nich Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca rami wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca rami działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

(IUCN), Światowej Komisji IUCN na rzecz Obszarów Chronionych (IUCN-WCPA), WWF, Birdlife International i PAN Parks, które są bardzo zaangażowane w sprawie obszarów dzikiej przyrody i prawie dzikich;

Dzika przyroda i Natura 2000

16. wzywa Komisję do opracowania we współpracy z zainteresowanymi podmiotami wytycznych z zakresu ochrony, zarządzania, zrównoważonego wykorzystania, monitorowania i finansowania obszarów dzikiej przyrody w ramach sieci Natura 2000, zwłaszcza w związku z nadchodzącymi wyzwaniami, takimi jak zmiany klimatu, nielegalne wyręby i zwiększone zapotrzebowanie na żywność;
17. wyraża głębokie zaniepokojenie europejską polityką w zakresie bioróżnorodności w związku z brakiem środków finansowych na zarządzanie siecią Natura 2000; w związku z tym wzywa Komisję, żeby przygotowała współfinansowanie wspólnotowe na zarządzanie siedliskami w państwach członkowskich, jak to przewiduje dyrektywa siedliskowa;
18. wzywa Komisję do przyznania specjalnego statusu obszarom dzikiej przyrody w sieci Natura 2000 oraz ich większej ochrony;
19. jest zdania, że należy wzmocnić politykę rozwoju obszarów wiejskich i integrację ochrony środowiska w ramach unijnego sektora rolnictwa; sądzi jednakowoż, że Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich nie wystarczy na finansowanie ochrony bioróżnorodności i dzikiej przyrody w zakresie zasobów, programowania i ekspertyz;
20. wzywa Komisję do zapewnienia dalszego wzmocnienia sieci Natura 2000, tak aby stała się ona spójną i sprawną siecią ekologiczną, w której centralną rolę będą pełniły obszary dzikie; podkreśla potrzebę spójnej polityki, w szczególności we wspólnej polityce rolnej, transporcie, energii i budżecie, żeby nie podważyć celów ochrony sieci Natura 2000;

Inwazyjne gatunki obce

21. wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy nad rozwojem obszernych ram legislacyjnych w dziedzinie inwazyjnych gatunków obcych, które obejmą zarówno problem konsekwencji ekologicznych i gospodarczych wywoływanych przez te gatunki, jak i szczególną podatność obszarów dzikiej przyrody na te zagrożenia;

Dzika przyroda i zmiany klimatyczne

22. wzywa Komisję, żeby monitorowała i oceniała wpływ zmian klimatu na dziką przyrodę;
23. wzywa Komisję i państwa członkowskie, żeby uczyniły ochronę dzikiej przyrody priorytetem ich strategii przeciwdziałania zmianom klimatu;
24. wzywa Komisję, żeby w związku ze zmianami klimatu przeprowadziła badania i udzieliła wytycznych w sprawie czasu i sposobów zarządzania dziką przyrodą na potrzeby jej ochrony w drodze ludzkiej interwencji;

o

o o

25. wyraża zdecydowane poparcie dla wzmocnienia strategii politycznych i środków związanych z obszarami dzikiej przyrody;
26. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.